

Barbara Surma, Krzysztof Biel

Scenariusz katechezy

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 4,
77-80

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

dr Barbara Surma
dr Krzysztof Biel
Akademia Ignatianum w Krakowie

SCENARIUSZ KATECHEZY

Wstęp

W pedagogice M. Montessori bardzo ważną rolę odgrywa wychowanie religijne dziecka. W oparciu o jej metodę powstała nowa, innowacyjna koncepcja wychowania religijnego nazwana przez twórczynię: S. Cavalletti i G. Gobbi „Katechezą Dobrego Pasterza”. Koncepcja ta opiera się na potrzebach duchowych dziecka oraz jego możliwościach odkrywania transcendencji. Katecheta razem z dzieckiem pochyla się nad Słowem Bożym, wspólnie medytując

przybliżyć się do odkrywania Bożych tajemnic. Jedną z takich katechez i jej przebieg przedstawia poniżej zamieszczony scenariusz. Więcej na temat tej koncepcji oraz inne scenariusze katechez adresowanych dla dzieci w wieku przedszkolnym można znaleźć w: B. Surma i K. Biel SJ, *Ja jestem dobrym Pasterzem. Przewodnik metodyczny do Katechez Dobrego Pasterza dla dzieci od trzeciego do piątego roku życia*, Wydawnictwo Palatum, Łódź 2011 oraz w zeszytach ćwiczeń dla dzieci.

Temat katechez:

Pokłon Mędrców ze Wschodu – Epifania

Przesłanie teologiczne:

Objawienie, nazywane z grecka Epifanią, oznacza zjawienie się, ukazanie się bóstwa w ludzkiej postaci. Epifania jest wydarzeniem, w którym Jezus, prawdziwy Mesjasz, objawia się całemu światu. Jezus jest Światłością dla wszystkich ludzi i narodów. Mędrcy ze Wschodu, Trzej Królowie, jako przedstawiciele pogan oddają hołd Jezusowi jako Bogu, królowi wieków.

Mędrcy, którzy przybyli do Jezusa, złożyli mu swe dary. Według tradycji były nimi: złoto – symbol godności królewskiej, kadzidło – symbol godności kapłańskiej, mirrę – symbol wypełnienia proroctw mesjańskich oraz zapowiedź śmierci Zbawiciela. Jednocześnie był to wyraz wiary w Chrystusa prawdziwego człowieka (mirra), prawdziwego Boga (kadzidło) oraz Króla (złoto).

Zadania katechety:

Pomoc w świadomym uczestnictwie we Mszy Świętej z okazji Epifanii.

Tworzenie sytuacji pomagających w odkrywaniu znaczenia darów złożonych przez Trzech Mędrców.

Kształtowanie postawy dawania, składania darów.

Czas prezentacji:

Przed 6 stycznia, albo tuż po w zależności od przerwy świątecznej.

Materiał do prezentacji:

- Antologia biblijna: Mt 2, 1–12
- Dom
- Figury: Maryja, Józef, Dzieciątko Jezus w żłóbku, trzech Mędrców,
- Dary: na przykład złoty łańcuszek w małej skrzynce, mirra – małe ozdobne pudeleczko bez zawartości, kadzidło – w innej zamykanej szkatulce
- Gwiazda betlejemska wycięta ze sklejki na podstawie, pomalowana na złoty kolor.

Materiał do pracy indywidualnej dziecka:

- Skoroszyt z rysunkiem Mędrców z darami oraz dwie kartki z tekstami (wymiary 20/20 cm):
  - „Oto przyszedł Władca – Pan, który ma królestwo w swoich rękach”.
  - Mędrcy przyszli z dalekich krajów i przynieśli Jezusowi: złoto, kadzidło i mirrę.

Prezentacja tematu:

W kąciaku modlitwy znajduje się biały obrus wskazujący na trwający świąteczny okres liturgiczny. Jeżeli nie zmieniliśmy go w trakcie przygotowania celebracji Bożego Narodzenia, musimy to zrobić z dziećmi przed tą katechazą. W miejscu centralnym stawiamy dom do prezentacji tego tematu. Figury schowane.

1. Posługa słowa

Maryja i pasterze pochodzili z tego samego narodu, mieszkali w tym samym kraju i oczywiście znali proroctwa zapowiadające przyjście na świat Dziecka o niezwykłych imionach. Ale skąd o nim dowiedzieli się Mędrcy, Królowie? Przecież oni nie byli Izraelitami, nie wierzyli w Boga...

Jak myślicie kim byli ci Mędrcy? Byli to ludzie uczeni, badacze różnych pism, ale także obserwatorzy znaków w przyrodzie i na niebie. Kiedy zobaczyli na niebie gwiazdę, zorientowali się, że wydarzyło się coś niezwykłego. Spakowali się i poszli za gwiazdą.

A ona zaprowadziła ich do domu, gdzie znajdowała się Maryja i Dziecko. Wciąż takie samo małe Dziecko, ale Mędrcy wiedzieli, że nie jest to zwykłe Dziecko... w końcu nie zawsze przy narodzeniu dziecka pojawiają się tak

niezwykle znaki jak gwiazda... Może czytali słowa proroków.... O czym mogli przeczytać... *Pozwalamy dzieciom na swobodne wypowiedzi, szukanie powiązań. Jeśli tego nie robią, zostawiamy to pytanie bez odpowiedzi.*

Mędrcy, widząc małe Dziecko, zostawiają mu prezenty-dary. Każde dziecko dostaje od swoich najbliższych jakieś prezenty. Takie małe dziecko dostaje grzechotki, smoczek, pieluszki, ubranka.... Ale Mędrcy zostawili zupełnie inne dary. Jakie? Posłuchajcie.

2. Uroczyście proklamacja słowa Bożego Mt 2, 1–12.

Po odczytaniu tekstu prowadzimy dalszą medytację, stawiając między innymi takie pytania: Jakie dary złożyli Jezusowi Mędrcy ze Wschodu? Dlaczego tak małemu Dziecku przynieśli: złoto... co oznacza złoto?... komu się daje złoto?... Co jeszcze Mu przynieśli? Kadzidło... to taki szczególny zapach, który spotykamy w kościele, który się unosi na znak modlitwy, wielbienia Boga..., chcemy, by nasza modlitwa unosiła się wysoko, tak jak kadzidło... Dlaczego to Dziecko otrzymało w prezencie taki dar? Przynieśli też mirrę... mirra to jest specjalny balsam, krem nakładany na ciało człowieka, który umarł. Dlaczego to małe Dziecko dostało mirrę? Co to oznacza? Kim jest to Dziecko? Chcemy to teraz zobaczyć? Posłuchajcie.

3. Czytamy tekst biblijny i pokazujemy materiał

We wnętrzu domu stawiamy figurę Józefa, Maryi i Dzieciątka Jezus. Czytamy tekst.

Gdy zaś Jezus narodził się w Betlejem w Judei za panowania króla Heroda, oto Mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy (*ustawiamy figury Mędrców wraz z darami w pobliżu domu*) i pytali: «Gdzie jest nowo narodzony król żydowski? Ujrzelśmy bowiem jego gwiazdę na Wschodzie i przybyliśmy oddać mu pokłon». Skoro to usłyszał król Herod, przeraził się, a z nim cała Jerozolima. Zebrał więc wszystkich arcykapłanów i uczonych ludu i wypytywał ich, gdzie ma się narodzić Mesjasz. Ci mu odpowiedzieli: «W Betlejem judzkim, bo tak napisał Prorok: A ty, Betlejem, ziemio Judy, nie jesteś zgoła najlichsze spośród głównych miast Judy, albowiem z ciebie wyjdzie władca, który będzie pasterzem ludu mego, Izraela». Wtedy Herod przywołał potajemnie Mędrców i wypytał ich dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. A kierując ich do Betlejem, rzekł: «Udajcie się tam i wypytajcie starannie o Dziecię, a gdy Je znajdziecie, donieście mi, abym i ja mógł pójść i oddać Mu pokłon». Oni zaś wysłuchawszy króla, ruszyli w drogę. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, szła przed nimi (*przerorywamy czytanie i stawiamy gwiazdę przed Mędrkami*), aż przyszła i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. *Stawiamy gwiazdę na dachu domu.* Gdy ujrzeli gwiazdę, bardzo się uradowali. Weszli do domu (*przyprawiamy i stawiamy przed domem trzech Mędrców z darami*) i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją; upadli na twarz i oddali Mu pokłon. *Poruszamy figurami wskazującymi na pokłon.* I otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto (*otwieramy szkatułę ze złotem*), kadzidło (*otwieramy pudełeczko z kadzidłem*) i mirrę (*otwieramy pudełko na*

mirrę). A otrzymawszy we śnie nakaz, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą udali się do swojej ojczyzny. *Pokazujemy jak Mędrcy odchodzą inną drogą.*

4. Refleksja – modlitwa

Dlaczego to małe Dziecko otrzymało tak niezwykle dary? Kim ono jest? Kto został zaproszony do domu Jezusa? Czy tylko pasterze i Mędrcy zostali zaproszeni, by cieszyć się z narodzenia tego Dziecka? Jeżeli my też, co możemy dziś powiedzieć Jezusowi? Co możemy dać Jezusowi?

Po modlitwie można zaśpiewać z dziećmi koledę.

Propozycje pracy indywidualnej:

- praca z materiałem i tekstem
- modlitwa indywidualna przy żłóbku
- kolorowanie rysunków o Bożym Narodzeniu
- kopiowanie tekstów i rysunków.

Barbara Surma
Krzysztof Biel

Krystyna Milcarz
Grażyna Małachowska
Przedszkole Miejskie nr 152 w Łodzi

PAMIĘTNIK ZEWIKA. CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA (FRAGMENTY), STATEK ZEWIKA, ŁÓDŹ 2011

WSTĘP

Przedszkole Miejskie nr 152 w Łodzi jest placówką masową. Pracujemy w czterech zróżnicowanych wiekowo grupach, do których uczęszcza po 25 dzieci. Standardowe zatrudnienie w grupie to dwóch nauczycieli pracujących w tygodniowym systemie zmianowym.

NASZE POCZĄTKI

Od 2004 roku w przedszkolu przebywają dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, m.in.: z porażeniem mózgowym, niedosłyszające, autystyczne, po wirusowym zapaleniu mózgu, z wadami wymowy i przewlekle chore. Duży procent stanowią także dzieci z grupy ryzyka dysleksji, zaburzone emocjonalnie oraz społecznie.